

A Debreceni Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság a Debrecenben, 2016. március hó 29. napján tartott nyilvános ülés alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

A nagyobb értékre, folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntette miatt a vádlott ellen indított büntető ügyben a Miskolci Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2015. évi szeptember hó 24. napján kihirdetett 3.Bf.2219/2014/13. számú ítéletét megváltoztatja az alábbiak szerint:

A vádlott bűnös folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében (Btk. 372. § (1) bekezdés (3) bekezdés a) pontja).

Ezért a vádlottat megrovásban részesíti.

A ... Önkormányzat (...) magánfél polgári jogi igényének érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja.

Az illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Az eljárás során felmerült 148.048 (Egyszáznegyvennyolcezer-negyvennyolc) Ft büntügyi költségből kötelezi a vádlottat 49.960 (Negyvenkilencezer-kilencszázhatvan) Ft büntügyi költség megfizetésére, míg 98.088 (Kilencvennyolcezer-nyolcvannyolc) Ft büntügyi költség az állam terhén marad.

Az elsőfokú ítélet egyebekben történő helybenhagyására vonatkozó rendelkezést mellőzi, továbbá, hogy a megtérítés feltételei fennállnak.

A vádlott személyi igazolványának száma: ...

I n d o k o l á s :

Az **Encsi Járásbíróság** 2014. augusztus 26. napján kihirdetett 8.B.386/2012/29. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében (Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja).

Ezért 4 hónapi szabadságvesztésre ítélte. Kimondta, hogy a szabadságvesztést börtön fokozatban kell végrehajtani. A szabadságvesztés végrehajtását 1 évi próbaidőre felfüggesztette. Rögzítette,

hogyan a szabadságvesztés végrehajtása elrendelése esetén a vádlott a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra.

Az elsőfokú bíróság kötelezte a vádlottat, hogy az ítélet jogerőre emelkedését követő 30 napon belül fizessen meg a ... Önkormányzat (...) magánfél részére 836 660 Ft-ot kártérítés címén, míg továbbá fizessen meg a Nemzeti Adó- és Vámhivatal Észak-magyarországi Regionális Főigazgatóságának felhívására az ott megjelölt időben és módon 50 199 Ft eljárási illetéket.

A büntetőeljárás során felmerült 148 048 Ft büntügyi költségből a vádlottat 49 960 Ft büntügyi költség megfizetésére kötelezte, míg 98 088 Ft büntügyi költség vonatkozásában kimondta, hogy az az állam terhén marad.

A járásbíróság ítélete ellen a vádlott és meghatalmazott védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A védő álláspontja szerint a tényállásban megjelölt adományok nem kerültek be az önkormányzat vagyonelektárába, ezért nem képezték az önkormányzat vagyont. Az ingóságok kiosztása 2010. márciusától elkezdődött anélkül, hogy kifejezett rábízás történt volna a vádlott felé a képviselőtestület részéről, és ennek hiányában nem valósult meg sikkasztás a töretlen bírói gyakorlat értelmében.

A **Miskolci Törvényszék**, mint másodfokú bíróság 2015. szeptember hó 24. napján nyilvános fellebbezési tárgyalás eredményeképp meghozott 3.Bf.2219/2014/13. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a vádlottat a folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetnének (Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pont) vádjá alól felmentette.

Az eljárás során felmerült 148 048 Ft büntügyi költség vonatkozásában rögzítette, hogy azt az állam viseli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta. Megállapította, hogy a megtérítés feltételei fennállnak.

A másodfokú bíróság ítélete ellen a nyilatkozattételre nyitva álló törvényes határidőn belül **az ügyész** a vádlott terhére fellebbezést jelentett be, melynek indokolását az indokolt másodfokú határozat ismeretében az alábbiak szerint terjesztette elő:

Az ügyész álláspontja szerint az ügy történeti tényállása nem körültekintően tisztázott (felderített), nem tartalmaz ugyanis arra vonatkozó megállapítást, hogy az adomány megszerzésétől annak 2010. április hó 7. napjáig ellenérték fejében történt kiosztásáig, továbbá 2010. év augusztus 18. napjáig (amikor is a terhelt az önkormányzati képviselőtestülettől felhatalmazást kapott az adomány kiosztására), a vádlott mely adománytárgyakat és milyen értéken értékesített és ezen cselekményével (ld. képviselőtestületi engedély, rábízás nélkül önkormányzati tulajdont képező ingóságokat adott el, az abból befolyt összeggel pedig nem számolt el az önkormányzat felé) - valósított-e meg a sikkasztáson kívül más vagyont elleni bűncselekményt (pld. lopás).

Minderre tekintettel indítványozta az ügyész, hogy az ítéletábra a Miskolci Törvényszék 3.Bf.2219/2014. számú felmentő ítéletét - megalapozatlanság miatt - a Be. 399. § (5) bekezdése alapján helyezze hatályon kívül és utasítsa a Miskolci Törvényszéket a másodfokú eljárás megismétlésére.

A bejelentett ügyészi fellebbezést a **fellebbviteli főügyészség** fenntartotta, az ügygel kapcsolatban a következő észrevételeket tette:

Az ügyészi fellebbezés a büntető anyagi jogszabályok megsértésére is hivatkozással a vádlott felmentését támadja, így az megfelel a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja I. fordulatában foglalt feltételeknek, és az ítélet harmadfokú felülbírálatának lehetőségét a súlyosítási tilalom keretei között megnyitja.

A másodfokú bíróság által hozott felmentő rendelkezés az ügyészi fellebbezésben részletesen kifejtettek szerint megalapozatlan, egyben téves jogkövetkeztetésen alapszik, a következők szerint:

A másodfokú bíróság bizonyítást vett fel az eljárás során és a tényállást kiegészítette, a kiegészítést azonban - a bizonyítás részbeni eredménytelenségére is figyelemmel - az iratok tartalmára alapította.

Az iratok tartalma alapján történő kiegészítés, illetve az elsőfokú ítéleti tényállásból egyes tényállási elemek mellőzése ugyanakkor részben téves.

Az elsőfokú ítélet 2. oldalán a 4. bekezdésben foglaltak helyesbítése a ruházati, humán és elhelyezési szakanyagok átvételének lakossági kiosztási célja mellőzését illetően részben iratellenes.

A nyomozási iratok 293. oldalán található, a Honvédelmi Minisztériumtól származó tájékoztatáson alapuló tényállás kiegészítés ugyancsak pontatlan. A tájékoztatás a humán és elhelyezési szakanyagokra vonatkozóan általánosságban közli, hogy azok használtak, leselejtezettek, a ruhaneműk azonban rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotúnak tekintendők.

A tájékoztatásból nem következik továbbá, hogy a leselejtezett és megszerzett anyagoknak az önkormányzati vagyonleltárba a szerzés kori „0” értéken való felvételére vonatkozó előírás a rábízott idegen dologgal való sajátjakénti rendelkezésért való felelősséget kizárja.

A tényállásból az értékre utaló megállapítások mellőzése ugyancsak kifogásolható tekintettel arra, hogy a vagyon elleni bűncselekmények elkövetési értékének megállapítása nem a nyilvántartási értékeken alapszik, hanem az elkövetési tárgyként szereplő dolgok kiskereskedelmi forgalmi értékén.

A tényállás azon kiegészítése, hogy az ingóságok egy részének kiosztása a lakosság részére 2010. április 7. napjáig okirattal alátámasztottan, ellenérték fejében történt, megfelel a valóságnak, azonban a vádlott büntetőjogi felelősségének kérdésében éppen arra utal, hogy ezen, pontosan meg nem határozott ellenértékről is a vádlott rendelkezett.

Az elsőfokú ítélet 4. oldalán 10. és 11. bekezdés mellőzése a megtérült, illetve a meg nem térült kárt érintően ugyancsak helytelen, figyelemmel arra, hogy valójában az elkövetési érték és a meg nem térült kár tekintetében sem zárult kétséget kizáró eredménnyel a bizonyítás.

A törvényszék jogi álláspontja helytálló ugyanakkor abban a kérdésben, hogy az elsőfokú bíróság valójában nem fejtette ki, miszerint a vádlott terhére rótt cselekmény tekintetében miért látja megvalósulni a sikkasztás törvényi tényállása valamennyi elemét.

A másodfokú bíróság azonban a sikkasztás megállapíthatóságának az akadályát a vádlottra történő kifejezett, közvetlen rábízás hiányának tulajdonította, amely utóbbi jogi álláspontja teljes egészében téves. A vádlott 2010. március 17. napjával a honvédségi szakanyagokat átvette, az átadó előtt az önkormányzat nevében eljárta, és a megkötött szerződések értelmében az ebben a pillanatban tulajdonjogot szerzett ... Önkormányzat tulajdonosi jogait korlátozás nélkül gyakorolta, amelynek keretében a szakanyagokat elszállította, kiosztásukról, értékesítésükről intézkedett. A rábízott dologgal való rendelkezés ténye ráutaló magatartás alapján egyértelműen rögzíthető.

A vádlott felmentését a másodfokú bíróság továbbá arra is alapította, hogy az önkormányzat az „adományt” leltárba sem vette, ezért az „adományként” kiosztott, egyébként is „0” nyilvántartási értékű tárgyak értékesítéséből befolyt pénzüsszegek további sorsát sem lehet nyomon követni.

Ezzel összefüggésben a törvényszék ítélete 3. oldalának utolsó bekezdésében maga is kimondta, hogy a vádlottnak el kellett volna számolnia a befolyt pénzüsszeggel, amelyet nem tett meg, ezt követően ugyanakkor a másodfokú bíróság minden alapot nélkülözően arra következtetett, hogy az említett ellenérték az 50 000 Ft-os szabálysértési értékhatárt nem haladná meg, ezért a további bizonyítás felvételét is mellőzte. A bizonyítás továbbfejlesztése hiányában a bűnösség és az irányadó minősítés tárgyában való állásfoglalásra az ítélet alkalmatlan.

A befolyt pénzüsszeggel való elszámolási kötelezettség megsértését és ennek okait a másodfokú bíróság nem vizsgálta, ebben a tekintetben valójában a felmentő rendelkezés bizonyítottság hiányán is alapszik, és úgy az elszámolási kötelezettség nem teljesítését, mint az ezzel érintett elkövetési értéket illetően megalapozatlan. A törvényszék nem tért ki arra, hogy a vádlott valósított-e meg a sikkasztáson kívül más - elsősorban - vagyon elleni bűncselekményt.

A vádlott bűnössége a 2010. augusztus 18. napját követő cselekvőségekkel összefüggésben is megállapítható azért, mert bár a „térítésmentes” kiosztásra ekkor már képviselőtestületi határozati felhatalmazással rendelkezett, az előzőleg befolyt vételárral a határozat ezt meghatározó, egyértelmű előírása ellenére sem számolt el. (Határidő: 2010. augusztus 27.)

Azon másodfokú felvetés, hogy a vádlott - nem kizártan - a fuvardíj tényleges kifizetésére is felhasználhatta az értékesítésből befolyt pénzüsszeget, ... fuvarozó ezt cáfoló tanúvallomásának elsőfokú elfogadásával, majd másodfokú elvetésével, a további bizonyítás szükségessége okából ugyancsak kifogásolható (másodfokú ítélet 4. oldal 3. bekezdés).

A vádlott ..., ..., ... tanúk teljes körű meghallgatása, szembesítése e körben maradt.

A fenti hiányosságok - felderítetlenség és iratellenesség - folytán az elsőfokon megállapított, majd másodfokon megváltoztatott, részben eltérő tényeket tartalmazó tényállás egyaránt megalapozatlan, amely megalapozatlanság csak az első- és másodfokon hozott ítéletek hatályon kívül helyezésével küszöbölhetők ki.

A fellebbezési főügyészség ezért indítványozta, hogy az ítélet a másodfokú és az elsőfokú ítéletet a Be. 388. § (1) bekezdésében írott okokból, figyelemmel a Be. 388. § (2) bekezdésére is, a Be. 399. § (5) bekezdése alapján egyaránt helyezze hatályon kívül és az ügyben eljáró Encsi Járásbíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására, amelyre nézve adjon iránymutatást.

A vádlott és a védő a másodfokú határozat helyben hagyását indítványozták.

Az ügyész fellebbezése a Be. 386. § (1) bekezdés c) pontja alapján joghatályos (BH. 2010.180. sz. jogeset).

A **Debreceni Ítéletábla** a másodfokú bíróság ítéletét az azt megelőző első- és másodfokú bírósági eljárással együtt a Be. 387. § (1) és (4) bekezdései alapján teljes terjedelmében felülbírált és megállapította, hogy az első- és másodfokú bíróságok a perrendi szabályok betartásával jártak el az ügyben.

A Be. 388. § (1) bekezdése kimondja, hogy a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletét meghozta, kivéve, ha ez a tényállás megalapozatlan.

A Be. 388. § (2) bekezdése rögzíti, hogy a harmadfokú bírósági eljárásban nincs helye bizonyításnak. Ha az a tényállás, amelynek alapján a másodfokú bíróság a megtámadott ítéletet meghozta, megalapozatlan, és a helyes tényállás az iratok alapján megállapítható, vagy a helytelen ténybeli következtetés az iratok alapján kiküszöbölhető, a harmadfokú bíróság a tényállást hivatalból kiegészítheti vagy helyesbítheti.

A járásbíróság ítélete szerint a vádlott - mint ... település polgármestere - a ... Települési Önkormányzat képviselőtestületének 2009. január 27. napján hozott 8/2009. (I. 27.) KT. határozata alapján 2010. január 11. napján ... számon szerződést kötött a Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztériumával különféle ruházati és ún. humán és elhelyezési szakanyagok átvételére azzal a céllal, hogy azok a képviselőtestület döntése értelmében a lakosság részére kiosztásra kerülnek.

A szerződés 4. pontja értelmében a fenti ingóságok az elszállítás időpontjában - 2010. március 17. napján - a ... Települési Önkormányzat tulajdonába kerültek. A szerződést nem iktatták az önkormányzatnál, az ingóságokat vagyonleltárba nem vették.

Az önkormányzat tulajdonába ruházati szakanyagok 810 800 Ft, humán szakanyagok 45 400 Ft, elhelyezési szakanyag 12 000 Ft, ételmezési szakanyag 20 000 Ft, összesen 888 200 Ft értékben jutottak.

Fenti ingóságok egy részének ... szállítása a Honvédelmi Minisztérium által hasonló módon tulajdonba adott Avia tehergépkocsival történt volna, ami útközben meghibásodott, így vontatni kellett. Ezzel az önkormányzatnak 150 000 - 200 000 Ft körüli fuvarozási költsége merült fel, melyről számla nem lett kiállítva, könyvelve, a vádlott a felmerült fuvardíj pontos összegéről a képviselőtestületet nem tájékoztatta. Az önkormányzat a számla kiegyenlítéséhez szükséges forrással nem rendelkezett.

A 2010. március 17. napját követő időszakban a vádlott - a képviselőtestület döntése nélkül - az önkormányzat tulajdonát képező adomány kiosztását megkezdte oly módon, hogy a ruházati szakanyag egy részét darabonként 300-tól 3 000 Ft-ig terjedő, míg a humán szakanyag egyes darabjait 1000-tól 5 000 Ft-ig terjedő vételáron, a rajkályhákat 300 Ft/db vételáron értékesítette. Pontosabban meg nem határozható mennyiségű ingóságot ingyenesen osztott szét a település lakói között.

A ... Települési Önkormányzat képviselőtestülete 2010. augusztus 18. napján kelt 41/2010. (VIII. 18.) KT. számú határozatával hatalmazta fel a vádlottat arra, hogy az adományt a település lakossága részére térítésmentesen ossza szét és tételesen számoljon el a testület felé.

Ezen időpontig az adomány kiosztása nagyobb részben megtörtént, a vádlott a testületnek erről nem számolt el.

A nyomozó hatóság a polgármesteri hivatal épületében megtalált 7 900 Ft értékű humán szakanyagot, a művelődési házban 6 000 Ft értékben 1 db pingpongasztalt és biliárdasztalt.

A volt tej felvásárló épületében - melyhez csak a vádlottnak volt kulcsa - lefoglalásra került 17 140 Ft értékű ruházati szakanyag.

A 2 db mozgókonyha az önkormányzat használatában maradt.

A bűncselekménnyel okozott kárból 51 040 Ft megtérült.  
A meg nem térült kár összege 836 660 Ft.

... polgármester az önkormányzat képviselőjében kártérítési igényt terjesztett elő (elsőfokú ítélet tényállása 2-4. oldalig).

Az ügyben másodfokon eljáró bíróság ítéletében kifejtette, hogy a tárgyalást ugyan a bíróság a perrendi szabályok megtartásával folytatta le, azonban az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségének nem mindenben tett eleget, ezért az általa megállapított tényállás részben megalapozatlan.

A bíróság a tényállás megalapozatlanságának kiküszöbölése érdekében bizonyítás felvételét rendelte el a Be. 353. § (1) bekezdése alapján és tárgyalást tűzött ki, melyre megidézte, majd tanúként kihallgatta ...t. A tanú kihallgatását követően a felmerült ellentétek tisztázása végett újabb tanú kihallgatását tartotta szükségesnek, azonban a következő tárgyaláson a megidézettek nem jelentek meg, hanem orvosi igazolással kimentették magukat. A bíróság erre figyelemmel mellőzte a további bizonyítás felvételét az ügyben, mert a cselekmény büntetőjogi elbírálása szempontjából a megalapozatlanság nem volt jelentős és a tényállás kiegészítésére, illetve helyesbítésére az iratok tartalma alapján a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja szerint lehetőség nyílt.

A fentiek figyelembe vételével a bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást a következőképp pontosította, illetőleg egészítette ki:

Mellőzte a tényállásból az elsőfokú ítélet 2. oldalán a 4. bekezdésből: „Azzal a céllal, hogy azok a képviselőtestület döntése értelmében a lakosság részére kiosztásra kerüljenek”, ugyanis a 8/2009. (I. 27.) KT határozat csak azt tartalmazta, hogy a képviselőtestület a Honvédelmi Minisztérium által az állami vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházására kiírt pályázat benyújtásával egyetért, azt szükségesnek tartja (nyomozati irat 78. oldal).

Kiegészítette ugyanakkor a fenti bekezdést azzal, hogy a Honvédelmi Minisztériummal kötött szerződés alapján átvételre kerülő humán és elhelyezési szakanyagok leselejtezettek voltak, és az átruházás ellenérték nélkül történt, továbbá azokat az önkormányzati vagyonleltárba szerzési értéken kellett volna felvenni (nyomozati irat 293. oldal).

Tekintettel az előzőekben írtakra, mellőzte a tényállásból valamennyi esetben az értékekre vonatkozó megállapításokat, ugyanígy az elsőfokú ítélet 4. oldalán a 10. és a 11. bekezdést, amelyek a megtérült, illetve meg nem térült kárra vonatkoznak.

Kiegészítette továbbá a bíróság a tényállást az elsőfokú ítélet 4. oldalán a 4. bekezdésben azzal, hogy az ingóságok egy részének kiosztása a lakosság részére 2010. április hó 7. napjáig okirattal alátámasztottan ellenérték fejében történt (nyomozati irat 329-334. oldal).

A másodfokú bíróság arra a meggyőződésre jutott, hogy az előbbieken részletezett kiegészítésekkel és helyesbítésekkel a tényállás mentessé vált a Be. 351. § (2) bekezdésében foglalt hibáktól és hiányosságoktól, így a Be. 351. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú eljárásban is irányadó volt.

**Az ítélet** a Be. 388. § (1) és (2) bekezdéseiben meghatározottak figyelembe vételével arra a megállapításra jutott, hogy a másodfokú bíróság által kiegészített, illetőleg rögzített tényállás

túlnyomórészt megalapozott, az csupán kisebb részben szorul pontosításra, illetőleg kiegészítésre az iratok tartalma alapján, továbbá helytelen ténybeli következtetése az iratok tartalma alapján kiküszöbölhető, így az ítéletábra nyilvános ülést tűzött ki az ügyben a Be. 393. § (2) bekezdése alapján a vádlottnak a Be. 391. § (2) bekezdésében biztosított személyes jelenléti és védekezési joga teljes körű érvényesülése érdekében.

Az ítéletábra a tényállást illetően a következő kiegészítéseket, pontosításokat teszi:

A ... Települési Önkormányzat képviselőtestületének 2009. január 27. napján hozott 8/2009. (I. 27.) KT. határozata alapján 2010. január 11. napján helyesen ... számon kötött szerződést a vádlott - mint ... település polgármestere - a Magyar Köztársaság Honvédelmi Minisztériumával különféle ruházati és ún. humán és elhelyezési szakanyagok átvételére (nyomozati irat 82. lapszám).

Az elsőfokú ítélet 2. oldal 4. bekezdéséhez a törvényszék által írt kiegészítést az ítéletábra a jogi indokolás részének tekinti és a tényállásból mellőzi. A jogszabályi hivatkozások a töretlen bírói gyakorlat szerint a jogi indokolás részét képezik. A törvényszéknek ítélete jogi indokolásában nem csak a nyomozati irat 293. oldalát, hanem a 260. oldalát is fel kellett volna tüntetnie, illetőleg megjelölendő ... Önkormányzat képviselőtestületének 9/2008. (XI. 26.) számú rendelete az önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól. A hivatkozott rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontja - mely szerint az önkormányzat a számviteli nyilvántartásban az ingó vagyonát beszerzési értéken tartja nyilván - felhívása mellett a törvényszéknek utalni kellett volna a 10. § (2) bekezdésére is, melynek értelmében az önkormányzati vagyon körébe tartozó vagyontárgy értékesítésére irányuló döntést megelőzően az adott vagyontárgy forgalmi (piaci) értékét az a)-tól d) pontban rögzítettek szerint kell meghatározni /b) pont ingó vagyon esetén értébecslés alapján/.

A megjelölt önkormányzati rendelet 10. § (2) bekezdés b) pontja okán - tényből tényre következtetés - az ítéleti tényállásban minden egyes esetben az értékekre vonatkozó megállapítások nem mellőzhetőek, így a törvényszék ezzel ellentétes ténymegállapítását megváltoztatta az ítéletábra, értelemszerűen a megtérült és a meg nem térült kárra vonatkozó elsőfokú ítéleti ténymegállapítások is helytállóak.

A tényállás pontosítandó azzal, hogy 2010. március 17. napján ...-n átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint került sor a szakanyagok vádlott általi tényleges átvételére, elszállítására az önkormányzat felhatalmazása alapján.

A ... ily módon leszállított szakanyagok közül a ruházati szakanyagok a vádlott által kijelölt olyan helyiségben nyertek elhelyezést, melyhez kulcsa egyedül a polgármesternek volt, ezáltal ezen szakanyagokhoz csak ő férhetett hozzá (nyomozati irat 199. oldala, ..., ... tanúvallomásai).

A tényállás kiegészítendő azzal is, hogy a ... Községi Önkormányzat képviselőtestületének 2010. június 29-én megtartott ülésén a kérdéses szakanyagok kiosztása folyamatosnak tekintendő (nyomozati irat 243. oldal).

Az ítéletábra indokoltnak tartja feltüntetni azt is, hogy ... Települési Önkormányzat képviselőtestületének 2010. augusztus 18. napján kelt 41/2010. (VIII. 18.) KT számú határozata kapcsán végrehajtási határidőként 2010. augusztus 27-e lett megjelölve (nyomozati irat 79. lapszám).

2010. augusztus 18. napjáig az adomány kiosztása nagyobb részben megtörtént, a vádlott a testületnek erről nem számolt el, és 2010. december 15-én sem (nyomozati irat 80. oldala).

Az így kiegészített és pontosított tényállás most már megalapozott és irányadó a harmadfokú eljárásban.

Az ügyész által bejelentett fellebbezés részben alapos.

A járásbíróság a vádlottat folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében (Btk. 372. § (1) bekezdése és (3) bekezdés a) pontja) mondta ki bűnösnek.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során azt állapította meg, hogy a járásbíróság ítélete a jogi indokolásában nem fejtette ki részletesen azt, miszerint a cselekmény miért minősül sikkasztásnak, és miért látta megvalósulni a törvényi tényállás valamennyi elemét.

Az elsőfokú bíróság nem jelölte meg, hogy, mikor, milyen határozattal ruházta át a képviselőtestület a vádlottra a tulajdonosi jogok gyakorlását. Az elsőfokú bíróság által hivatkozott 8/2009. (I. 27.) KT számú határozat ilyen felhatalmazást nem tartalmazott, és csak az adomány kiosztása után 2010. augusztus hó 18. napján született 41/2010. (VIII. 18.) KT számú határozat rendelkezett akként, hogy a polgármester a minisztériumtól kapott és általa átvett eszközöket, tárgyakat a lakosság részére térítésmentesen ossza szét, majd azzal tételesen számoljon el.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a Honvédelmi Minisztériummal kötött szerződés alapján átvételre kerülő humán és elhelyezési szakanyagok leselejtezték voltak, és az átruházás ellenérték nélkül történt, továbbá azokat az önkormányzati vagyonelemből szerzési értéken kellett volna felvenni (nyomozati irat 293. oldal), így indokolatlan értékekre, megtérült, meg nem térült értékekre hivatkozni.

A járásbíróság az iratok tartalmával összhangban azt rögzítette, hogy a vádlott 2010. március 17. napját követő időszakban a képviselőtestület döntése nélkül az önkormányzat tulajdonát képező adomány kiosztását megkezdte. Az adomány kiosztása 2010. április hó 7. napjáig megtörtént, azonban a 41/2010. (VIII. 18.) KT számú határozat csak ezt követően, 2010. augusztus 18. napja utáni időszakra kötelezte a vádlottat az általa kiosztott adománnyal történő elszámolásra.

A törvényszék álláspontja szerint a vádlott által elszámolási kötelezettséggel átvett pénzösszeg nem haladta meg az 50 000 Ft-ot, mely összegre tekintettel az elkövetéskor még sikkasztás vétsége megállapítására lehetett volna alkalmas a cselekmény, azonban jelenleg, az elbíráláskor hatályos rendelkezések szerint a vádlott felelősségének megállapítása esetén bűncselekmény nem valósulhatott meg, hanem csak szabálysértés elkövetése jöhetett szóba.

A cselekmény elkövetése óta azonban eltelt a Szabs. tv. 6. § (6) bekezdésében írt 2 éves abszolút elévülési idő, ezért szabálysértési felelősség megállapítására sem kerülhetett volna sor, ha a bizonyítás eredménye alapján a fuvardíj meg nem fizetése igazolódik, ezért a törvényszék a további bizonyítás felvételét mellőzte.

A Kúria 2012.B.1. számú Büntető Elvi Határozata értelmében a törvényszék kifejtette: önmagában abból a körülményből, miszerint az önkormányzat képviselőtestületét a törvény erejénél fogva a polgármester képviseli, még nem következik, hogy az önkormányzat teljes vagyona egyben a polgármesterre lenne bízva. Büntetőjogi szempontból - a sikkasztást tekintve - ugyanis a közvetlen rábízás tényének van jelentősége (Btk. 317. §). A rábízásnak nem csak közvetlennek, hanem kifejezettnek és személyre szólónak kell lennie.



Az adott esetben a törvényszék szerint az adomány az önkormányzat tulajdonát képezte, de a képviselőtestület 2010. augusztus hó 18. napjáig nem hozott döntést az adomány kiosztásáról, valamint az azzal való elszámolásról, ezért az nem volt a vádlottra rábízva.

Tekintettel arra, hogy a sikkasztás törvényi tényállási eleme a rábízás, a vádlott terhére sikkasztás elkövetése a kifejezett és közvetlen rábízás hiányában nem valósult meg az említett testületi döntés meghozatala előtt.

A törvényszék kitért arra is, hogy a bíróság helytelenül rábízásnak tekintette amikor lényegében szóbeli felhatalmazással a vádlottat a képviselőtestület a honvédségi adomány megszerzése érdekében a pályázat benyújtásán túl a szerződés megkötésével és az adománynak a településre szállításával megbízta.

A törvényszék kiemelte, hogy a 8/2009. (I. 27.) KT számú határozat csupán a pályázat benyújtásával való egyetértését fejezte ki a képviselőtestületnek.

**Az ítéletábra** nem osztotta a törvényszék álláspontját.

A 8/2009. (I. 27.) KT számú határozat valóban azt rögzíti, hogy ... Községi Önkormányzat képviselőtestülete a Honvédelmi Minisztérium által kiírt állami vagyon tulajdonjogának ingyenes átruházására kiírt pályázat benyújtásával egyetért, azt szükségesnek tartja és felelősnek a polgármestert jelöli meg. Ugyanakkor az eredményes pályázat folyományaként a ... számon 2010. január 11. napján kötött szerződést szükségszerűen a polgármester - a vádlott - írta alá a különféle szakanyagok átvételére. Az általa aláírt szerződés alapján a vádlott jelent meg a szakanyagok tényleges átvétele, elszállítása érdekében 2010. március 17-én ... a Magyar Honvédség Logisztikai Ellátó Központ 8. számú Raktáránál, majd az átadás-átvételtől készült jegyzőkönyvet saját maga is írta alá.

A kérdéses szakanyagok ... történő szállítását követően a ruházati szakanyagok a vádlott által kijelölt helyiségben - tej felvásárló - nyertek elhelyezést, melyhez kulcsa egyedül a polgármesternek volt, ezáltal az ott elhelyezett szakanyaghoz csak ő férhetett hozzá.

A megállapított tényállás értelmében a polgármester önkormányzati felhatalmazás nélkül az önkormányzat tulajdonát képező adomány kiosztását megkezdte oly módon, hogy a ruházati szakanyagok egy részét darabonként 300-tól 3 000 Ft-ig terjedő, míg humán szakanyag egyes darabjait 1 000-tól 5 000 Ft-ig terjedő vételáron, a rajkályhákat 300 Ft/db vételáron értékesítette. Pontosabban meg nem határozható mennyiségű ingóságot ingyenesen osztott szét a település lakói között.

... Önkormányzat képviselőtestületének 9/2008. (XI. 26.) számú rendelete az önkormányzat vagyonáról, a vagyonhasznosítás rendjéről és a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásának szabályairól szól. A hivatkozott rendelet 10. § (1) bekezdés b) pontja - mely szerint az önkormányzat a számviteli nyilvántartásban az ingó vagyonát beszerzési értéken tartja nyilván - felhívása mellett a törvényszéknek utalni kellett volna a 10. § (2) bekezdésére is, melynek értelmében az önkormányzati vagyon körébe tartozó vagyontárgy értékesítésére irányuló döntést megelőzően az adott vagyontárgy forgalmi (piaci) értékét az a)-tól d) pontban rögzítettek szerint kell meghatározni /b) pont ingó vagyon esetén értékbecslés alapján/.

A megjelölt önkormányzati rendelet 10. § (2) bekezdés b) pontja okán - tényből tényre következtetés - az ítéleti tényállásban minden egyes esetben az értékekre vonatkozó megállapítások nem mellőzhetőek, így a törvényszék ezzel ellentétes ténymegállapítását megváltoztatta az

ítélőtábla, értelemszerűen a megtérült és a meg nem térült kárra vonatkozó elsőfokú ítéleti ténymegállapítások is helytállóak.

Az adott szakanyagok értékkel bírtak, hivatalos értébecslés került beszerzésre az ügyben és nem vitásan többen vásároltak is az adományból a polgármestertől, sokszor még magasabb áron is, mint amit az értébecslő meghatározott.

A Btk. 372. § (1) bekezdése szerint sikkasztást követ el, aki a rábízott idegen dolgot jogtalanul eltulajdonítja, vagy azzal sajátjaként rendelkezik.

Idegennek az a dolog tekintendő, ami - a rábízáskor és az elkövetési magatartás kifejtésekor is - nem az elkövető, hanem más (természetes vagy jogi) személy tulajdonában áll. Rábízottá pedig akkor válik az ilyen dolog, ha a rábízás folytán birtokbavétele, az átvétele, illetve a dolog feletti tényleges hatalom megszerzése megtörténik.

A rábízással a dolog tulajdonosa az őt megillető egyik részjogosítványt, a birtoklás jogát ruházza át más személyre. Ebből következően a rábízásnak kifejezettnek, közvetlennek és személyre szólónak kell lennie (EBH.2012.B.1.).

A sikkasztás büntette bűncselekmény megállapíthatóságához mindenképpen szükséges tisztázni, hogy rábízás következtében jutott-e a kérdéses vagyon a terhelthez, azt tartósan birtokolta-e és az elkövetés vélt idején egyáltalán a birtokában tartotta-e.

A sikkasztás további tényállási eleme a jogtalan eltulajdonítás, illetve a dologgal sajátjaként való rendelkezés. Az eltulajdonításon a dolgon való teljes uralom gyakorlását kell érteni (BH.2001.565.).

A sikkasztás és a lopás elkövetési tárgya egyaránt az idegen dolog, megkülönböztető sajátosság azonban, hogy sikkasztás esetében az idegen dolgot a tettesre bízták, aki azt így jogszerűen tartja birtokában (BH.2003.398.).

Az ítélkezési gyakorlat töretlen abban (BH.1984.390.; BH.2000.47.; BH.2009.100.), hogy a sikkasztás bűncselekménye esetén a sajátjaként rendelkezés a tulajdonost megillető jogosultságok időleges jogellenes elvonása. Sajátjakénti rendelkezéssel a sikkasztás bűncselekménye akkor valósul meg, ha az elkövető a rábízott dologra nézve - a tulajdon végleges elvonásának szándékát nélkülöző - olyan, egyébként csak a tulajdonost megillető rendelkezést tesz, ami a tulajdonos rendelkezési jogát csak időlegesen sérti.

Azokban az esetekben, amikor az elkövető a rábízott idegen dologról - a tulajdon végleges elvonásának szándékával - úgy rendelkezik, hogy ezzel a tulajdonos a dolog feletti uralmát végérvényesen elveszti, a sikkasztás nem sajátjakénti rendelkezéssel, hanem jogtalan eltulajdonítással valósul meg (BH.2012.146.I., BH.2010.208.II.).

Az áruszállítással megbízott személy részéről a birtokába jogszerűen került, átvett dolog eltulajdonítása esetén nem lopás, hanem sikkasztás valósul meg (BH.1992.15.).

Az irányadó tényállás alapján egyetértett a fellebbviteli főügyészszéggel abban az ítélőtábla, hogy a vádlott 2010. március 17. napjával a honvédségi szakanyagokat mikor átvette, az átadó előtt az önkormányzat nevében járt el, hiszen a szerződést is az önkormányzat nevében ő kötötte meg az eredményes pályázat következtében. A szerződéskötéskor a ... Önkormányzat tulajdonjogot szerzett a kérdéses tárgyakon. A tényleges átvételkor a szerződésben megjelölt szakanyagok ráutaló magatartással történő testületi felhatalmazás alapján jogszerűen kerültek a vádlott birtokába az

átadás-átvételi jegyzőkönyv szerint, ily formában mindaz a terheltre rábízott idegen dolog volt. A terhelt a rábízott idegen dologra vonatkozóan szállítási, elszámolási kötelezettséggel tartozott. A rábízással a dolog tulajdonosa az őt megillető egyik részjogosítványt, a birtoklás jogát ruházta át a vádlottra.

Nem mondható az, hogy amikor a polgármester az általa tudottan aláírt szerződés alapján a szerződésben megjelölt tárgyak átvételére elutazott ...re, a képviselőtestület tagjai ne ruházták volna fel az önkormányzat tulajdonát képező tárgyaknak a birtokba vételére, átvételére, hiszen kifejezetten ezért utazott el ...re a terhelt, vagyis közvetlenül az ő személye került megbízásra a szakanyagok átvételére. A szakanyagokat ... történő leszállításakor nem bocsátotta az önkormányzat rendelkezésére, sőt a ruházati szakanyagot olyan helyiségben tárolta, amelyhez csak neki volt kulcsa, majd a tulajdonos önkormányzat felhatalmazása nélkül a rábízott idegen dologról a tulajdon végleges elvonásának szándékával úgy rendelkezett, hogy ezzel a tulajdonos a dolog feletti uralmát végérvényesen elvesztette, a vádlott azt jogtalanul eltulajdonította.

A kifejtettekre tekintettel a vádlott bűnösségére vonható következtetés folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében a Btk. 372. § (1) bekezdés, (3) bekezdés a) pontja alapján és figyelemmel a 6. § (2) bekezdésére.

A büntetés kiszabása során enyhítő körülményként értékelte az ítéletábla a vádlott javára büntetlen előéletét, a cselekmény elkövetése és elbírálása közötti igen jelentős időmúlást, továbbá kisebb súllyal azt, hogy a kár részben megtérült.

A Btk. 79. §-a szerint a büntetés célja a társadalom védelme érdekében annak megelőzése, hogy akár az elkövető, akár más bűncselekményt kövessen el.

A Btk. 80. § (1) bekezdése kimondja, hogy a büntetést az e törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

A Btk. 64. § (1) bekezdése rögzíti, hogy megrovásban kell részesíteni azt, akinek cselekménye az elbíráláskor már nem veszélyes, vagy olyan csekély fokban veszélyes a társadalomra, hogy az e törvény szerint alkalmazható legkisebb büntetés kiszabása vagy más intézkedés alkalmazása - ide nem értve az elkobzást, a vagyonelkobzást és az elektronikus adat végleges hozzáférhetlenné tételét - szükségtelen.

A Btk. 64. § (2) bekezdése értelmében a megrovással a bíróság helytelenítését fejezi ki a jogellenes cselekmény miatt, és felszólítja az elkövetőt, hogy a jövőben tartózkodjon bűncselekmény elkövetésétől.

A fenti szempontokat egybevetve az ítéletábla a vádlottat megrovásban részesítette.

A bűnügyi költség viselésére vonatkozó rendelkezés a Be. 338. § (1) és (2) bekezdésén, valamint 339. § (1) bekezdésén alapul.

A polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasította az ítéletábla a Be. 335. § (1) bekezdése alapján.

A másodfokú felmentő rendelkezés megváltoztatása miatt vált szükségessé mellőzni a törvényszék ítéletéből az egyebekben helybenhagyó rendelkezést, a megtérítés feltételeinek fennállására és az illetékfizetésre vonatkozó rendelkezést.

Az ítéletábra a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 398. § (1)-(3) bekezdései alkalmazásával a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta.

A vádlott megváltozott személyi igazolvány számát szükségessé vált feltüntetni az ítélet rendelkező részében.

Debrecen, 2016. március 29.

Dr. Balla Lajos sk. a tanács elnöke, Dr. Nagy Éva sk. a tanács tagja, előadó, Szabóné dr. Szentmiklóssy Eleonóra sk. a tanács tagja.

Záradék: A Miskolci Törvényszék 3.Bf.2219/2014/13. számú ítélete az ítéletábra jelen határozatával jogerőre emelkedett és végrehajtható.

Debrecen, 2016. március 29.

. Balla Lajos sk.  
a tanács elnöke